

Giao tiếp trong các tình huống hàng ngày.

"Các tình huống hàng ngày" có nghĩa gì?

Các hoạt động diễn ra tại nhà như một phần của thói quen sinh hoạt hàng ngày của gia đình. Ví dụ:

- Tắm
- Mặc và thay quần áo
- Ăn
- Các việc nhà: nấu nướng, rửa ráy, giặt giũ.

Trẻ có thể học được những gì trong các tình huống này?

Có thể dạy trẻ nhiều kỹ năng khác nhau trong mỗi tình huống:

- Tăng cường sự tự lập
- Các kỹ năng vận động thô
- Các kỹ năng vận động tinh
- Các kỹ năng nhận thức
- Tương tác xã hội
- Các kỹ năng giao tiếp

Tại sao các tình huống hàng ngày lại quan trọng trong dạy học?

Các tình huống hàng ngày quan trọng trong dạy học vì chúng:

- Diễn ra vài lần trong ngày
- Vào những lúc mà tương tác tự nhiên có thể diễn ra.
- Khuyến khích trẻ tích cực giúp đỡ bản thân mình.
- Tăng cường sự tự trọng ở trẻ
- Chuẩn bị cho trẻ tự lập trong trường học và cuộc sống sau này.
- Sử dụng các từ chúng ta cần cho cuộc sống hàng ngày.

Và thêm nữa chúng...

- Có thể thú vị
- Không cần dùng thêm thời gian
- Không cần thiết bị hay các đồ chơi gì đặc biệt
- Có thể thu hút sự tham gia của mọi thành viên trong gia đình.

Các nguyên tắc vàng trong việc giao tiếp trong các tình huống hàng ngày.

- Hãy tập trung chú ý tới các tình huống mà bạn đang tham gia với con bạn.
- Thu hút sự chú ý của trẻ bằng cách gọi tên trẻ và chạm vào chúng trước khi nói với chúng.
- Hạ thấp độ cao người bạn người bạn tới mức độ của trẻ (ví dụ: quỳ xuống tới gần mắt trẻ).
- Đảm bảo là bạn có giao tiếp mắt với con bạn.
- Hãy nói cho con bạn biết về những gì chúng đang làm.
- Dùng ngôn ngữ đơn giản, rõ ràng.
- Lặp đi lặp lại các từ quan trọng và trong bối cảnh cụ thể.
- Sử dụng lời nói và biểu lộ nét mặt gây sự thích thú.
- Hãy giúp trẻ tham gia vào các hoạt động và khuyến khích chúng tự mình thử mọi thứ.
- Hãy khen trẻ mỗi khi trẻ cố gắng.
- Hãy nhớ: cách bạn nói rất quan trọng, chứ không phải là khối lượng bạn nói nhiều bao nhiêu.

Học các từ

- Từ là các biểu tượng được sử dụng để chỉ các đồ vật, ý tưởng, suy nghĩ và cảm nghĩ.
- Từ có thể giúp chúng nói về các đồ vật và các sự kiện không có ở đó.
- Bất kỳ một âm thanh nào cũng có thể được gọi là từ khi người khác hiểu được ý nghĩa của nó.

Để thực sự học và hiểu từ, nghe không thôi không đủ. Nghe không sẽ không giúp trẻ học được nghĩa của từ. Để các từ có nghĩa và có ích, chúng phải được gắn với một đồ vật hoặc một tình huống cụ thể. Đối với một trẻ để học một từ một cách thực sự, trẻ phải:

- Nghe từ đó
- Nhìn đồ vật mà từ đó chỉ ra.
- Cầm đồ vật đó.
- Sử dụng đồ vật đó.
- Cảm nhận đồ vật đó.
- Trải nghiệm tình huống/đồ vật đó một cách đều đặn.

Có ba bước liên quan tới việc học các từ:

1. hiểu ý nghĩa của từ
2. bắt chước người lớn.
3. sử dụng từ một cách có nghĩa.

Từ các từ đơn lẻ thành câu

Một khi trẻ đã học để hiểu và sử dụng các từ đơn lẻ, trẻ cần học cách ghép các từ với nhau để tạo thành câu. Để làm được điều này, trẻ sẽ chỉ ghép hai từ một, sau đó ba từ, và sau đó sẽ ghép nhiều từ hơn để tạo thành các câu dài hơn.

Trẻ sẽ học ghép các từ:

- bằng cách nghe người lớn dùng các câu hai từ trong nhiều tình huống hàng ngày khác nhau.
- Bằng cách ghép các từ được sử dụng trong từng tình huống.
- Bằng cách bắt đầu hiểu ý nghĩa của các từ được sử dụng.
- Bằng cách thử bắt chước các câu hai từ của người lớn trong tình huống nào đó.
- Bằng cách tự ghi nhớ cách nói câu hai từ trong một tình huống có ý nghĩa.

Những điểm quan trọng cần ghi nhớ về việc học các từ.

- Từ là các biểu tượng chỉ các đồ vật, ý tưởng, suy nghĩ và các cảm nghĩ
- Từ được sử dụng mà không hiểu không có ích trong giao tiếp.
- Hãy lựa chọn không quá 10 từ để tập trung vào dạy vào bất kỳ thời gian nào.
- Có nhiều loại từ khác nhau mà trẻ cần học.
- Hãy đảm bảo là các từ bạn chọn có ích đối với trẻ.
- Hãy nghĩ tới càng nhiều tình huống càng tốt trong đó dạy các từ cho trẻ.
- Hãy ghi nhớ là có ba bước liên quan tới việc học một từ.
- Hãy cho trẻ tham gia tích cực vào các tình huống và chỉ một cách rõ ràng cho trẻ ý nghĩa của các từ.
- Hãy cho trẻ thời gian để nghe và nghĩ về những gì bạn nói.
- Đừng bao giờ bắt trẻ bắt chước các từ của bạn.
- Hãy khen trẻ mỗi khi trẻ cố gắng nói một từ mặc dù phát âm ban đầu của bé chưa tốt lắm.
- Một khi trẻ đã bắt đầu sử dụng một vài từ mới, hãy tiếp tục dùng những từ này trong các tình huống hàng ngày để chúng được hình thành vững chắc trong đầu trẻ.
- Khi trẻ đã sẵn sàng, hãy lựa chọn trên 5 từ cho trẻ học.
- Các tình huống hàng ngày là thời gian tốt nhất để học các từ.

Những điểm quan trọng cần nhớ về việc giao tiếp trong các tình huống hàng ngày

- Tình huống hàng ngày là những tình huống diễn ra hàng ngày như một phần của thói quen sinh hoạt hàng ngày của gia đình.
- Một trẻ có thể học nhiều kỹ năng khác nhau trong các tình huống hàng ngày. Giao tiếp chỉ là một kỹ năng mà trẻ có thể phát triển.
- Tình huống hàng ngày là những thời điểm tốt nhất cho việc học các kỹ năng giao tiếp bao gồm các từ.

- Tình huống hàng ngày là các tình huống tự nhiên mà giao tiếp có thể diễn ra trong một môi trường chức năng.
- Chúng ta có thể sử dụng các tình huống hàng ngày theo các cách nhau theo như nhu cầu của mỗi cá nhân trẻ và mục đích làm việc của chúng ta với trẻ.
- Các tình huống hàng ngày có thể được sử dụng để dạy mọi lĩnh vực của kỹ năng giao tiếp bắt đầu từ việc giao tiếp cơ bản tới việc hiểu và sử dụng các từ.
- Đối với mọi trẻ, các tình huống hàng ngày là thời điểm có giá trị nhất cho việc học.

Tài liệu tham khảo

Tổ chức y tế thế giới World Health Organisation (1997). Nào chúng ta hãy giao tiếp: một quyển sách bỏ túi dành cho những người làm việc với trẻ có khó khăn về giao tiếp. *Let's communicate: a handbook for people working with children with communication difficulties*. World Health Organisation.